

ВІРТУАЛЬНІ АСИСТЕНТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

*Недашківська Т.,
проф., завідувач кафедри слов'янської
і германської філології та перекладу,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Розвиток високих технологій і науково-технічні новації, які суттєво впливають на хід науково-технічного прогресу, призвели створення штучного інтелекту й автоматизованих систем, зокрема віртуальних цифрових асистентів, і опинилися в центрі уваги сучасної методології.

Використання інтелектуальних систем, у тому числі віртуальних асистентів, дедалі стає актуальнішим, оскільки впливає на процес навчання, поступово проникає й до процесу викладання філологічних дисциплін. Саме вони набувають більшої значущості для підготовки фахівців за різними спеціальностями й освітніми програмами, для яких комунікація є ключовою компетентністю (в бізнесі, медіа, громадській сфері та соціальних мережах тощо).

Віртуальний асистент або інтелектуальний особистий помічник – це програмний агент, призначений для надання персональної інформації, виконання завдань та надання послуг конкретній особі. Взаємодія з такими помічниками зазвичай відбувається через голосове або текстове спілкування. Іноді для віртуальних асистентів використовується термін «чат-бот», що являє собою комп'ютерну програму, побудовану на основі нейронних мереж та технологій машинного навчання, яка дозволяє спілкуватися у текстовому або аудіоформаті [4]. Впровадження віртуальних асистентів та інших інтелектуальних систем в процес вивчення філологічних дисциплін має низку перспектив, серед яких індивідуалізація навчання, доступність навчального матеріалу, аналіз навчальних досягнень, підтримка дистанційної форми навчання, розвиток навичок аналізу різних текстів [2].

Мобільне навчання допомагає модернізувати та урізноманітнити методи навчання.

Зручним і далекосяжним для оптимізації навчального процесу є використання Google-сервісів. Такі інструменти, як Gmail, Google Translate, Google Slides та інші особливо корисні для навчання та викладання філологічних дисциплін. Ефективним підходом для

забезпечення цього процесу є комбінування різних сервісів, особливо якщо всі вони інтегровані в одній платформі. Це дозволяє легко перемикатися між ними та розширювати можливості, які пропонують Google-сервіси [1].

Інтелектуальні системи для вивчення філологічних дисциплін

Ресурс	Характеристика
Duolingo	Популярний мобільний додаток та вебплатформа для навчання різних мов. Він пропонує інтерактивні уроки, тести та вправи для розвитку мовленнєвих навичок
Oxford English Dictionary	Авторитетний словник англійської мови, який містить визначення слів та приклади їх вживання
JSTOR	Цифрова бібліотека, яка містить академічні статті, книги, журнали та інші видання у різних галузях знань
TED Talks	Колекція відеолекцій з різноманітної тематики, де експерти діляться різними ідеями та думками для вдосконалення мовних навичок і розширення культурної грамотності
Project MUSE	База даних, яка містить академічні статті та книги з різних галузей гуманітарних наук

Застосування електронних ресурсів надає можливість повніше індивідуалізувати навчання, максимально орієнтувати його на особистість здобувача освіти, забезпечити для нього можливість досягти освітніх цілей у володінні основними навичками роботи з інтернетом:

- пошук інформації,
- користування електронною поштою,
- спілкування в реальному часі,
- створення власних вебдокументів [3].

Типи чат-ботів за функціоналом у навчальному процесі

Тип	Характеристика
Пошуковий бот	Допомагає здобувачам освіти знаходити потрібну інформацію, використовуючи ключові слова або запити. Ця інформація може бути у формі відео, зображень, статей або навіть об'єктів на карті. Наприклад, @Wikipedia_voice_bot дозволяє шукати інформацію у «Вікіпедії» за допомогою голосових команд; @mybookbot здійснює пошук книг на різних мовах і надає можливість завантажувати їх у форматі ePub

Тип	Характеристика
Бот-перекладач	Існують безліч чат-ботів, які спеціалізуються виключно на вивченні мови в цілому та окремих її аспектів. Наприклад, AndyRobot здатний вести серйозні діалоги, підтримувати неформальну бесіду з користувачем, а також підбирати відповідні тести та ігри, враховуючи рівень знань користувача. PronunciationBot допомагає вдосконалити вимову слів, тоді як @Grammarnazibot перевіряє граматичну правильність написання текстів.
Бот-робочий інструментарій	Ці боти призначені для різноманітних завдань, але їх основне призначення полягає в тому, щоб спростити складні завдання. Наприклад, @voiceru_bot здатний перетворювати голосові повідомлення у текст і навпаки, а @topdf_bot конвертує документи і файли будь-якого формату (наприклад, doc, docx, odt, txt, jpg) у формат PDF
Інформаційний бот	Не створює ілюзії взаємодії з іншою живою істотою (комунікація з ним обмежена і проста), а регулярно надає інформацію за конкретною темою

Таким чином, використання віртуальних асистентів у навчанні та викладанні філологічних дисциплін дозволяє забезпечити їх доступність та інтерактивність для здобувачів освіти. Ці системи персоналізують підхід до навчання, уможливають для здобувачів освіти вибір тем і завдань відповідно до власних потреб і рівня знань. Віртуальні асистенти, зокрема чат-боти, здатні допомагати у вивченні мов, вдосконаленні навичок говоріння, письма та розуміння текстів.

Список використаних джерел

1. Задорожна Т. Можливості та перспективи використання Google-сервісів під час викладання іноземної мови у закладах вищої освіти. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. № 1(62). С. 349–354. (дата звернення: 01.02.2024).
2. Недашківська Т., Шепя Н., Лещенко А. Перспективи використання віртуальних асистентів та інших інтелектуальних систем у процесі вивчення філологічних дисциплін. Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка». 2023. № 11 (17). С. 965–977. (дата звернення: 01.02.2024).
3. Холод І. В., Гончарук В. А., Стоколос-Ворончук О. О. Розвиток філологічної освіти в Україні в умовах діджиталізації та цифровізації освітнього процесу. Академічні візії. 2023. № 17. (дата звернення: 01.12.2023).